

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. дсн Валентина Георгиева Миленкова*
ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ”

Научна специалност: Социология

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *Социология* в УНСС, проф.направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №485/05.03.2021 на Зам.ректора по НИД на УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Марина Христова Банчева*
Тема на дисертационния труд: *Обществени трансформации и нови модели на управление на хората в организациите*

1. Информация за дисертанта

Дисертантката се е обучавала по докторска програма към *катедра Икономическа социология/ Общикономически факултет* на УНСС по *научна специалност Социология* съгласно Заповед на Ректора на УНСС №1260/26.04.2018г. Обучението е осъществено в *самостоятелна форма на обучение*.

- **Кратка биографична справка**

Марина Банчева е старши бизнес партньор по управление на хора в Linxens. В периода 2013-2020 е била бизнес партньор по управление на хора в Schneider Electric. В периода 2011-2013 е била бизнес партньор по управление на ЧР и проектен мениджър по възнаграждението в Schneider Electric Франция. В периода 1999-2003 е била старши асистент и директор на обучителна програма в НБУ. В професионалната си работа се занимава с управление на стратегията за работа с хора; подпомагане и дефиниране на организационния дизайн, управление бюджета за човешкия капитал и стойността към цената на продукта; развиване на културата за иновации и креативност. Банчева има поредица от професионални проекти, насочени към лидерски програми, оценка на изпълнението

на работници, производствено-обучителна система-вътрешни обучители.

Докторантката е завършила магистърска програма по Педагогика през 1996 г. в СУ „Св.Кл.Охридски“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

- Дисертационният труд е с обем 237 стр., от които 179 стр. е основният текст. В структурно отношение дисертацията включва увод, четири глави, заключение, 20 приложения (включващи графики, таблици, анкетни карта, въпросник за дълбочинно интервю), използвана литература. Библиографията включва 116 източника на български, английски, френски език. Използваните източници представляват монографии, сборници, статии, доклади, както и статистическа информация и нормативни документи. Използваната литература показва висока степен на информираност на докторантката и познаване на традицията и публикациите по темата на дисертационния труд.
- *Темата* на дисертационния труд е много актуална в международен и национален контекст, както в научно-изследователски, така и в политически и приложен план. Управлението на хора в организациите се превръща в сериозно предизвикателство за съвременната среда и начин на живот, за международната и националната организационна ефективност. В този смисъл новите модели на мениджмънт е едно от следствията на глобализацията и протичащите социални трансформации засяга почти всички държави. Развитието на дигиталните технологии, икономическите и политическите промени, предпоставят контекста на развитие на човешкия капитал в организациите. Осъзнаването на взаимозависимостта между елементите и факторите на икономическата среда и функционирането на предприятието размива междудисциплинарните граници. Организациите днес са изправени пред нарастващите потребности и вискателност на пазара, постоянен конкурентен натиск върху производителността и ефективността на процесите. Актуалността на дисертацията произтича от разбирането за необходимост от целенасочена и осъзната промяна на ролята на мениджмънта по управление на човешкия капитал в организацията.
- *Цел на дисертационния труд*: изследване и анализ на еволюцията в социално-трудовите отношения като следствие от макро-икономическата реалност и проекцията им в трансформацията на

функцията за управление на човешкия капитал в Schneider Electric Франция. За постигане целта на дисертацията са формулирани и задачи, които оформят изследователската програма в аналитичен план

Предмет на дисертацията: еволюцията на професията по управление и развитие на човешкия капитал като рефлексия на социалните и икономически промени на бизнес средата.

Обект: са мениджъри и служители от различни функционални области и нива на Шнайдер Електрик Франция.

Изследователска теза: Ролята на функцията по управление и развитие на човешкия капитал в Шнайдер Електрик Франция търпи трансформация като следствие на промените в икономическия бизнес контекст, които изискват адаптиране на социално-трудовете отношения и преразглеждане на подхода за работа с хората във фирмата.

Тезата е декомпозирана в няколко подтези и работни хипотези с цел структуриране на анализа и изследването.

Формулираните хипотези напълно се потвърждават в хода на дисертационния труд.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

- *Акцентираща се върху основните научни и/или научно-приложни резултати, постигнати в дисертационния труд*

При разработване на дисертационния труд е използван интердисциплинарен методологичен подход, който включва: социологически, управленски, икономически, политически подход.

Дисертантката е реализирала:

- *Емпирично изследване:* базирано на:
 - А) количествения метод: анкетно проучване, направени са 67 анкети, измерващи значението на глобалните HR тенденции за бъдещ успех на Шнайдер, както и готовност на компанията да отговори и да интегрира тези предизвикателства.
 - Б) качествения метод: дълбочинно интервю, проведени са 30 дълбочинни интервюта с експерти-професионалисти в областта на управление на човешкия капитал в организацията, мениджъри и ръководители от различни функции, структури и нива.
- *Теоретичен обзор,* включващ анализи и предвиждания в областта на социално-икономическите тенденции и на тенденции на човешкия капитал за 2020/2021.

- *Сравнителен анализ* - насочен към идентифициране на общите водещи тенденции на социалните и икономически трансформации, както и факторите на влияние.

Оценявам използваната методология като релевантна на темата на дисертацията и на анализиранияте проблеми. Формулираните подходи адекватно допринасят за навлизане в дълбочина на разглежданата проблематика. Теоретичният анализ позволява да се проучи, структурира и анализира информацията по темата, както и да се експлицират изводи и да се набележат конкретни маркери, отнасящи се до формулиране на изследователските въпроси и очаквания.

Емпиричното изследване – с двата използвани метода е с ясни параметри и допринася за получаване на първична информация, благодарение на която формулираните в дисертацията теза и хипотези намират отчетливо потвърждение и подкрепа. Емпиричните методи са базирани на въпросник, като респондентите споделят своите впечатления, опит, мнения, оценки и наблюдения. Това позволява да се пресъздадат и конструират реалностите от жизнения свят на респондентите и да се постигне максимална степен на нарративна достоверност. Направените анкети и дълбочинни интервюта са съобразени с методическите изисквания за провеждане на полева работа, отговарят на изискванията за пълно съответствие с теоретичния дизайн и верифицират напълно анализа. На това основание мога да обобщя, че методологията на дисертационния труд е избрана прецизно и приложена професионално, което довежда и до успешната работа и получените резултати, направените изводи и препоръки.

- *Оценка на изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на дисертационния труд.*

Направените теоретични анализи и получените емпирични резултати от проведеното изследване потвърждават заложената в дисертационния труд теза и хипотези. Получените данни от проведеното емпирично изследване представляват един добър пример за симбиозата между теория и емпирия и за това как заложените в хода на теоретичния анализ допускания и разсъждения намират своето потвърждение в теренната работа и изразените мнения, оценки, нагласи и разсъждения от изследваните лица. Това взаимно допълване между теория и емпирия е добър атестат за качествено извършената работа от дисертанта и неговия научен

ръководител, показваща че са реализирани заложените задачи и са верифицирани формулираните хипотези.

Изследователската цел в дисертационния труд е успешно изпълнена и докторанта прави един задълбочен анализ на промяната на статута, функцията и ролята на дейността по управление и развитие на човешкия капитал в организацията. Направен е изводът, че организациите трябва да развиват своя подход към работата с хора и професионалистите, трябва да овладеят и прилагат нови стратегически роли, което довежда до позитивно влияние върху корпоративната ефективност и уменията за управление на хората.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

- *Оценка за приносите, посочени от дисертанта*

Дисертантката е посочила 5 приноса от своя дисертационен труд, като приносите имат научен и приложен характер.

1. В резултат от направения анализ на различни теоретични концепции и разработки, са изведени специфичните актуални дименсии на трансформациите на социално-икономическата среда.
2. Експлицирани са проблеми на съвременните бизнес трансформации и тяхното отражение върху работата с хора.
3. Въз основа на проведеното авторско емпирично изследване се верифицира информация, свързана с компонентите на трансформацията на социално-трудовете отношения и управлението на хората в работния процес; както и влиянието им върху характера, същността и функцията по управление и развитие на човешкия капитал.
4. Конструирана е комбинаторна система за анализ на качествените резултати.
5. Направените изводи имат широко практическо приложение в дейността на бизнес организациите и стратегическото управление на компаниите.

Напълно приемам направените приноси в дисертацията.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Банчева е представила четири публикации, които са публикувани в научни сборници. Една от публикациите е на английски език. Три от публикациите са в сборници от престижни конференции. Една от

публикации е получила втора награда на форума, в който е взела участие.

Публикациите са по темата на дисертацията и отговарят на научните критерии. Публикациите са направени в издания, които са авторитетни и на това основание констатирам, че дисертантката е получила и положителна оценка за представените резултати и идеи.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд е направен коректно и напълно отразява съдържанието на дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки.

- Като идея за бъдещи изследвания, препоръчвам на дисертантката да апробира разработения модел и в други фирми и профили на организации.
- Препоръчвам дисертационният труд да бъде издаден като монография, предвид задълбочения анализ, изразения приложен характер и направените изводи.

8. Заключение

Представената от Марина Христова Банчева дисертация представлява един сериозен, ерудиран и балансиран труд; с авторско присъствие и рефлексия, с ясна теоретична рамка, с отлична структура, с прецизно разработена емпирична основа и с отчетлива практическа насоченост.

На това основание убедено изразявам съгласие „за“ присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по *научна специалност Социология, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата* на Марина Христова Банчева.

12.04.2021 / гр.София

Подпис: